

14.5.2019

**TERVEYDENHUOLLON PALVELUVALIKOIMANEUVOSTON KOKOUS NRO 21/2019
TOIMIKAUSI 2017-2020**

Aika tiistai 14.5.2019 klo 09.00 – 13.00
Paikka Kh. Iso 105, Kirkkokatu 14, STM
Osallistujat - Päivi Sillanaukee, puheenjohtaja, STM

Jäsenet

- Kirsi Varhila, varapj. STM
x Pekka Rissanen, THL, varapj. k. 1, 3-5
x Ilona Autti-Rämö
x Juha Koivisto, THL k. 1-7
x Risto Heikkinen, Valvira
x Päivi Koivuranta, Kuntaliitto
x Vesa Kiviniemi, Fimea, k. 1, 2-6, 13, 15
x Taina Remes-Lyly, Apollonia k. k. 1, 2-6, 13, 15
- Miia Turpeinen, PPSHP
x Pekka Mäntyselkä, Itä-Suomen yo. (etänä)
x Kari-Matti Hiltunen, TAYS (etänä)
x Katri Vehviläinen-Julkunen, Itä-Suomen yo.(etänä)
x Mirva Lohiniva-Kerkelä, Lapin yo.
- Sirkku Pikkujämsä, POP-maakunta

x Jarmo Koski, Essote

Varajäsenet

- Liisa Siika-aho, STM
- Marja Blom, Helsingin yo.
x Tanja Laukkala, Kela
- Pia Maria Jonsson, THL
- Tarja Holli, Valvira
- Tuula Kock, Kuntaliitto
- Kari Punnonen, Fimea
x Olli-Pekka Lappalainen, Oulun yo.
- Markku Mäkijärvi, HUS
- Sari Mäkinen, PSHP
x Ilkka Kantola, VSSHP (etänä)
- Minna Kaila, Helsingin yo.
- Samuli Saarni, Fraxinus Consulting
- Leena Turpeinen, Helsingin kaupunki
x Matias Lahti, Jämsän kaupunki k. 1-10 (etänä)

Pysyvä sihteeristö

x Ilona Autti-Rämö, pääsihteeri
x Reima Palonen, erityisasiantuntija
x Sari Koskinen, erityisasiantuntija
x Sini Tuovinen, tekninen sihteeri
x Emmi Korkalainen, tekninen sihteeri

Asiantuntijat

x Riitta Aejmelaeus
x Marjukka Mäkelä
x Lauri Pelkonen, k.1-7, 13, 15
x Jorma Komulainen, k. 2-17
- Liisa-Maria Voipio-Pulkki
x Antti Malmivaara
- Timo Keistinen

Kutsuttuna

x Katariina Klintrup, k. 1-7 (etänä)

1. Avaus, kokouksen osallistujat, päätösvaltaisuus ja edellisen kokouksen pöytäkirja

Todettiin kokouksen osallistujat.

Päätettiin käsitellä asiakohdat seuraavassa järjestyksessä: 1, 3-5, 13, 15, 2, 6-9, 12, 14, 10-11, 16-17. Kokouksen puheenjohtajana toiminut Pekka Rissanen joutui poistumaan kohdan 5 jälkeen, jonka jälkeen kokous ei ollut päätösvaltainen. Sen jälkeen käsiteltyjen kohtien osalta ei tehty oikeudellisesti sitovia päätöksiä.

STM on 8.5.2019 tekemällään päätöksellä myöntänyt ylilääkäri Mika Kastariselle ja johtava ylilääkäri Petri Bonolle pyynnöstä eron terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston varajäsenyydestä ja nimittänyt 30.6.2020 päättyvät toimikauden loppuun Kastarisen tilalle varajäseneksi jaostopäällikkö, ylilääkäri Kari Punnosen (Fimea) ja Bonon tilalle varajäseneksi johtajaylilääkäri Markku Mäkijärven (HUS).

Merkittiin tiedoksi edellisen kokouksen pöytäkirja (liite 1).

Puheenjohtajien jaosto

2. Palkon käsikirja: Palkon käytettävissä olevat tiedot (liite 2), *Reima Palonen*

Erityisesti uusien lääkkeiden kohdalla on esiintynyt tilanteita, joissa lääkeyritys ei halua julkistaa kaikkia tietoja. Sihteeristö toi neuvostolle linjattavaksi sen, miten Palko suhtautuu, jos se ei saa kaikkia arvioinnin perustaksi tarvittavia tietoja käyttöönsä tai jos Palko saa tiedot käyttöönsä luottamuksellisesti eli se ei voi itse julkistaa kaikkia suosituksensa perusteita.

Todettiin, että Palkon toiminnan tulee olla mahdollisimman läpinäkyvää, koska kyse on julkisten varojen käytön perusteista. Yrityksillä on kuitenkin oikeus liikesalaisuuteen. Palkon suositukset perustuvat Fimean arviointiraportteihin ja Fimea saa käyttöönsä myös liikesalaisuuksia sisältäviä tietoja lääkeyrityksiltä. Julkaistuissa arviointiraporteissa nämä tiedot on yrityksen niin halutessa peitettävä. Todettiin, että Fimea voi antaa tietoja Palkon käyttöön lääkeyrityksen annettua luvan.

Ehdotetaan, että suositustyössä painotetaan asian selvittämistä ja käytetään kaikkia saatavilla olevia tietoja. Palkolla ei ole lakisäateistä tiedonsaantioikeutta, mutta tieto on tärkeää valmistelutyössä. Todettiin, että eri toimijoille on saatava välitettyä viesti siitä, että päätöksentekijöillä on oltava kaikki tieto käytössä ja päätöksen tekijä noudattaa julkisuuslakia tiedon käsittelyssä luottamuksellisesti.

Päätös: Palautettiin jaostolle jatkovalmistelua varten käydyn keskustelun pohjalta.

Lääkejaosto

Vesa Kiviniemi poistui esteellisyyden vuoksi kohtien 3-6 käsittelyn ajaksi.

3. Tisagenlekleuseeli B-solulymfooman hoidossa, *Ilona Autti-Rämö*

Palko hyväksyi alustavan suosituksen 9.4.2019, jonka jälkeen se oli kommentoitavana otakantaa-palvelussa. Myyntiluvanhaltijan kommentit eivät edellytä muutoksia perustelumuistioon.

Neuvostolle tuotiin keskusteltavaksi muokattu Palkon suosituslause, jossa olisi vahvistettu hintaneuvottelujen merkitystä käyttöönottossa. Todettiin kyseessä olevan erittäin kallis lääke. Tutkimusnäyttö on epävarmaa (1-haarainen asetelma) ja haitat merkittäviä.

Palautettiin suositus lääkejaostoon valmisteluun.

Ehdotettiin, että erittäin kalliisiin lääkkeisiin lisätään systemaattisesti arvio kustannusvaikuttavuudesta sekä ICER-arvo silloin kun nämä ovat tiedossa.

Päätös: Siirrettiin asian käsittely lääkejaoston valmisteluun, jonka jälkeen uudestaan neuvoston kokoukseen.

4. Aksigabtageenileuseeli B-solulymfooman hoidossa, *Ilona Autti-Rämö*

Palko hyväksyi alustavan suosituksen 9.4.2019, jonka jälkeen se oli kommentoitavana otakantaa-palvelussa. Myyntiluvan haltija ilmoitti pyynnöstä lääkkeen hinnan, joka on huomioitu suosituksessa.

Todettiin aksigabtageenileuseeli B-solulymfooman hoidossa koskevan suosituksen kohdalla olevat samat haasteet kuin edeltävän asiakohdan suositusvalmistelussa. Päätettiin edetä kuten edellisessä asiakohdassa.

Päätös: Siirrettiin asian käsittely lääkejaoston valmisteluun, jonka jälkeen uudestaan neuvoston kokoukseen.

5. Durvalumabi ei-pienisoluisen keuhkosyövän hoidossa, *Ilona Autti-Rämö*

Palko hyväksyi alustavan suosituksen 9.4.2019, jonka jälkeen se oli kommentoitavana otakantaa-palvelussa. Edellisiä asiakohdista mukailleen pyydettiin neuvostolta linjausta siitä, miten näytön epävarmuus ja hinnan kohtuuttomuus voitaisiin huomioida suosituksessa nykyistä paremmin.

Vaikuttavuusnäyttöä on vasta tautivapaasta ajasta, eliniän pitenemisestä vasta viitteellisenä.

Päätös: Palautettiin lääkejaostolle jatkovalmistelua varten käydyn keskustelun pohjalta.

Varapuheenjohtaja Pekka Rissanen poistui, minkä jälkeen kokous ei ollut enää päätösvaltainen, pääsihteeri Ilona Autti-Rämö johti kokousta tästä eteenpäin.

6. Daratumumabi äskettäin diagnosoidun multipppelin myelooman hoidossa, *Ilona Autti-Rämö*

Lääkejaosto on 23.4.2019 aloittanut suosituksen valmistelun.

Esiteltiin suositustyössä esiin nousseet tutkimusasetelmaan liittyvät haasteet.

Päätös: Ohjeistettiin jatkovalmistelua.

7. Nusinersenin käytön jatkamiskriteerit, *Ilona Autti-Rämö*

Todettiin, että sihteeristö ja puheenjohtaja ovat tavanneet SMA-lasten vanhempia 2.5.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Seksuaaliterveyden jaosto

8. Sukupuoli-identiteetin variaatiot, *Ilona Autti-Rämö*

Seksuaaliterveyden jaosto on kokoontunut 13.5. Jaoston puheenjohtaja kertoi suosituksen valmisteluvaiheet ja suunnitelman työn etenemisestä.

Suositusluonnosten vaihtoehdot esitellään neuvostolle seuraavassa kokouksessa jatkotyön ohjeistamiseksi.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Seulonta-jaosto: SCID

9. SCID-seulonta, *Ilona Autti-Rämö*

Aineenvaihduntatautiin seulontaa koskeva kysely on lähetetty synnytyssairaaloiden ja lastensairaaloiden ylilääkäreille, vastausaika on 17.5 asti. Jaosto kokoontuu seuraavan kerran 21.5.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Tuki- ja liikuntaelinten sairauksien jaosto

10. Välilevyn pullistuman hoito ja kuntoutus, *Reima Palonen*

Jaosto kokoontui 8.5. Kirjallisuuskatsaus on pientä teknistä viilausta vaille valmis. Jaosto kokoontuu seuraavan kerran kesäkuussa, suositusluonnos tuodaan neuvoston kokoukseen 12.6. ja pyritään julkaisemaan tämän jälkeen otakantaa-palvelussa kommentoitavaksi. Suositus on tarkoitus hyväksyä lopullisesti 4.9.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

11. Selkäydinkanavan ahtauman hoito, *Reima Palonen*

Todettiin kirjallisuuskatsauksen hankinnan tilanne. Hankinta tapahtuu kilpailutuksen kautta. Aikaisempien katsauksien hankintaprosessin aikana on ollut vaikeuksia tarpeen kuvausten kanssa, joten tällä kertaa pyritään tarkentamaan sitä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Elintapa ja omahoito –jaosto

12. Kroonisten kansansairauksien sekundaaripreventio, *Sari Koskinen*

Kerrottiin, että systemaattisen kirjallisuuskatsauksen hankinta on edennyt vaiheeseen, jossa arvioidaan saatujen tarjousten tarjouspyynnön mukaisuutta. Tarjouspyynnön kriteerit täyttävistä tarjouksista valitaan edullisin. Seuraavaan kokoukseen tuodaan tiedoksi uusien tietojen tilanteesta.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

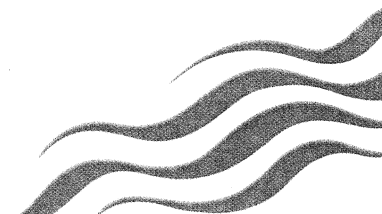
Suun terveydenhuolto

13. Aihe-ehdotus - Pitkälle vaurioituneiden tai lohjenneiden hampaiden korjaaminen keramiilla tai kruunuilla, *Sari Koskinen*

Neuvoston jäsenet Olli-Pekka Lappalainen ja Taina Remes-Lyly sekä STM:n lääkintöneuvos Merja Auero ovat laatineet aihe-ehdotuksen pitkälle vaurioituneiden tai lohjenneiden hampaiden korjaamisesta keramiilla tai kruunuilla. Suositus liittyy kestäväan ja kustannusvaikuttavaan hampaiden korjaamiseen, silloin kun hammas on pitkälle vaurioitunut tai lohjennut. Hampaiden korjaamisen menetelmään vaikuttaa myös amalgaamin käyttökielto.

Lappalainen ja Remes-Lyly esittelivät ehdotuksen taustat. Tarkoituksena olisi saada hampaiden tarpeeton paikkauskierre pysäytettyä, koska paikkauskierre sitoo paljon voimavaroja. Tavoitteena olisi vahvistaa suosituksella sekä potilaan että yhteiskunnan kannalta kestävien toimintakäytäntöjen käyttämistä.

Käydyssä keskustelussa todettiin mm., että Palkon aiempaan suun terveydenhuollon suositukseen verrattuna tarvitaan tällä kertaa aktiivista tiedottamista ja

jalkauttamista toimijoiden suuntaan, pyrkien lisäämään suosituksen käytännön vaikuttavuutta.

Mikäli Palko päättää ottaa aiheen jatkovalmisteluun, päätösesitys uuden jaoston kokoonpanosta tuodaan hyväksyttäväksi viimeistään Palkon syyskuun kokoukseen.

Päätös: Keskusteltiin asiasta ja siirrettiin asiasta päättäminen sähköpostikokoukseen, koska neuvosto ei ollut tämän kohdan käsittelyn aikana päätösvaltainen.

Mielenterveys ja päihdepalvelujen jaosto

14. Intensiivisen hoidon ja kuntoutuksen menetelmät riippuvuuksien hoidossa, *Sari Koskinen ja Jorma Komulainen*

Jorma Komulainen esitteli riippuvuuksien hoidon systemaattisen kirjallisuuskatsauksen luonnosversiota 0.9. Katsaus on lähes valmis. Aineistoissa on otettu huomioon aiemmat Käypähoito -suositukset ja aiemmat systemaattiset katsaukset sekä tärkeimmät kansainväliset hoitosuositukset. Työ on sangen laaja, kun kysymyksenasettelusta tulee 156 Pico-kysymystä.

Todettiin, että keskustelua jaostossa on herättänyt se, että suosituksessa on tarkastelussa toistakymmentä menetelmää ja näiden kaikkien kuulumisesta palvelualikoimaan tulisi ottaa kantaa. Näyttö eri menetelmien välillä vaihtelee paljon.

Keskusteltiin Käypähoidon ja Palkon suositusten eroista. Todettiin, että rajanveto Käypähoidon ja Palkon välille on tärkeää.

Päätös: Jatketaan valmistelutyötä käydyn keskustelun pohjalta.

15. Aihe-ehdotus: kognitiivisen adaptaation menetelmä mielenterveyskuntoutujien asumispalveluissa, *Sari Koskinen*

Asia oli Palkon 9.4.-kokouksen esityslistalla, jolloin päätettiin, että aihe-ehdotus käsitellään myöhemmin.

Miepä-jaosto esitti kognitiivisen adaptaation menetelmää selvitettäväksi tuetun asumisen tarpeessa olevan skitsofreniapotilaan itsenäistymisen tukena, esitys on jaoston alkuperäinen ja aiheharkinnan mukainen.

Kognitiivisessa adaptaatiossa muokataan potilaan ympäristö sellaiseksi, että siinä toimiminen on kognitiivisesti heikentyneelle potilaalle helpompaa. Kokeimuksia menetelmän käytöstä Suomessa kertyy THL:n Matti-projektissa ja alustavat tulokset kognitiivisesta adaptaatiosta tukevat menetelmän käyttöä suomalaisessa palvelujärjestelmässä tuettua asumista tarvitsevilla psykoosipotilailla.

Asiasta keskusteltiin paljon. Keskustelussa nousi esiin mm.:

- että nykyisin asumispalveluyksiköt ovat usein vain sijoituspaikkoja erilaisista ongelmista kärsiville, joten suosituksella olisi erityistä vaikuttavuutta asumispalvelun laatuun ja potilaiden kuntoutumiseen.
- Kyse on sairaudesta, jota sairastaa n. 1% väestöstä. Sairaus on pitkäaikainen ja keskeisenä hoitomuotona on lääkehoito. Lääkehoitoon sitoutumista voidaan tukea ympäristön muokkaamisen avulla.
- Skitsofreniapotilaat ovat selkeä ryhmä, mikä mahdollistaa juuri tälle potilasryhmälle kohdistetun näyttöön perustuvan suosituksen. Ja samalla keskittymisen skitsofreniapotilaisiin on suositusvalmistelun kannalta selkeä potilasryhmä, mikä rajaa suositusvalmistelua.

Aihe-ehdotukseen toivottiin lisättäväksi PICO-asetelma (alustava PICO-asetelma, jota jaosto vielä myöhemmin halutessaan tarkentaa, lisätään s-postikokouksen esittelymateriaaleihin)

Koska neuvosto ei ollut tämän kohdan käsittelyn aikana päätösvaltainen, päätettiin asiasta päättäminen siirtää sähköpostikokoukseen ennen seuraavaa neuvoston kokousta.

Päätös: Keskusteltiin asiasta ja siirrettiin asiasta päättäminen sähköpostikokoukseen, koska neuvosto ei ollut tämän kohdan käsittelyn aikana päätösvaltainen.

Muut asiat

16. Muut asiat, *Ilona Autti-Rämö*

- Palkon kevään kokousaikataulu:
  - ke 12.6. sisäinen seminaari klo 8.30-11.00 ja neuvoston kokous klo 12.00-16.00
- Palkon syksyn kokousaikataulu
  - ke 4.9.2019 klo 12.00-16.00
  - ti 29.10.2019 klo 12.00-16.00
  - to 12.12.2019 klo 12.30-16.00
- Alkusyksyllä järjestetään kutsuseminaari myöhemmin päätettävänä ajankohtana. Aikataulu tarkentuu, kun mm. eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden liokunnan kokousaikataulu on tiedossa.

17. Kokouksen päätös

Pääsihteeri päätti kokouksen klo 13.00.

Varapuheenjohtaja

Pekka Rissanen

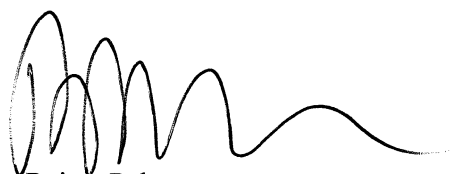
Pääsihteeri

Ilona Autti-Rämö

Erityisasiantuntija

Sari Koskinen

Erityisasiantuntija

Reima Palonen

LIITTEET

- Liite 1. Palkon 9.4.2019 kokouksen pöytäkirja
- Liite 2. Ei-julkisten tietojen käyttö Palkon suosituksissa

JAKELU

Neuvoston varsinaiset jäsenet ja varajäsenet
Asiantuntijat
Sihteeristö

9.4.2019

**TERVEYDENHUOLLON PALVELUVALIKOIMANEUVOSTON KOKOUS NRO 20/2019
TOIMIKAUSI 2017-2020**

Aika tiistai 9.4.2019 klo 12.00 – 16.00

Paikka Kh. Julkisuus, Eteläesplanadi 10/12 (1. krs), Oikeusministeriö/Hki

Osallistujat x Päivi Sillanaukee, puheenjohtaja, STM

Jäsenet

x Kirsi Varhila, varapj. STM, k. 1-3
x Pekka Rissanen, varapj. THL
- Ilona Autti-Rämö
x Juha Koivisto, THL
x Risto Heikkinen, Valvira
x Päivi Koivuranta, Kuntaliitto
- Vesa Kiviniemi, Fimea
x Taina Remes-Lyly, Apollonia
- Miia Turpeinen, PPSHP
x Pekka Mäntyselkä, Itä-Suomen yo. (etänä)
x Kari-Matti Hiltunen, TAYS, k. 1-8,10-13(etänä)
x Katri Vehviläinen-Julkunen, Itä-Suomen yo.
x Mirva Lohiniva-Kerkelä, Lapin yo.
x Sirku Pikkujäämsä, POP-maakunta, k. 1-5
x Jarmo Koski, Essote

Varajäsenet

x Liisa Siika-aho, STM, k. 3-16
- Marja Blom, Helsingin yo.
- Tanja Laukkala, Kela
- Pia Maria Jonsson, THL
x Tarja Holli, Valvira
- Tuula Kock, Kuntaliitto
- Mika Kastarinen, PSSHP
x Olli-Pekka Lappalainen, Oulun yo.
- Petri Bono, Terveystalo
- Sari Mäkinen, PSHP
- Ilkka Kantola, VSSHP
x Minna Kaila, Helsingin yo.
x Samuli Saarni, Fraxinus Consulting
- Leena Turpeinen, Helsingin kaupunki
x Matias Lahti, Jämsän kaupunki (etänä)

Pysyvä sihteeristö

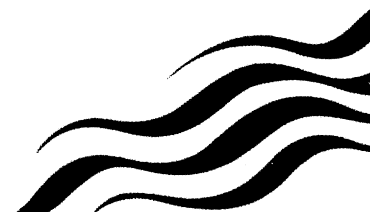
x Ilona Autti-Rämö, pääsihteeri
x Reima Palonen, erityisasiantuntija
x Sari Koskinen, erityisasiantuntija
x Sini Tuovinen, tekninen sihteeri

Asiantuntijat

x Marjukka Mäkelä
- Lauri Pelkonen
- Jorma Komulainen
- Liisa-Maria Voipio-Pulkki
x Antti Malmivaara
x Timo Keistinen, k. 1-3

Kutsuttuna

x Anne Ilkka, STM, k. 1-3

1. Avaus, kokouksen osallistujat, päätösvaltaisuus ja edellisen kokouksen pöytäkirja

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12.00.

Todettiin osallistujat ja päätösvaltaisuus.

Merkittiin tiedoksi edellisen kokouksen pöytäkirja (liite 1).

Päätettiin käsitellä asiakohdat seuraavassa järjestyksessä: 1-5, 13-14, 7, 12, 10-11, 9, 15-16. Kohtien 6 ja 8 käsittely siirrettiin myöhempään ajankohtaan.

Puheenjohtajien jaosto

2. Palkon käsikirja: Merkittävä terveysongelma, *Reima Palonen*

Merkittävä terveysongelma on edelleen akuutti ongelma ratkaistavaksi, koska asialla on vahva kytkös mm. Palkon seksuaaliterveyden jaoston suositustyöhön koskien sukupuoli-identiteetin variaatioita. Merkittävä terveysongelma rajaa sen, millaiset terveysongelmat voivat olla julkisesti rahoitettujen palvelujen piirissä. Kysymys on osaltaan medikalisaation torjunnasta.

Todettiin, että Palkon toiminnassa on tarkoitus ottaa huomioon suositustyönsään yhteiskunnallisten resurssien käyttö, eikä keskittyä vain rajanvetotilanteisiin. On otettava huomioon yhteiskunnalle koituva taakka (burden of illness). Esille nostettiin myös se, että kenen näkökulmasta merkittävyys määritellään, yksilön vai yhteiskunnan ja toteutuuko kansalaisten yhdenvertaisuus Palkon suosituksissa kautta maan.

Todettiin, että asiasta on keskusteltu jo Palkon ensimmäisen toimikauden aikana ja silloin kootut materiaalit on hyvä palauttaa mieleen.

Todettiin tilanteen olevan se, että tällä hetkellä ei ole yhteisiä kriteerejä julkisen terveydenhuollon sisältöä määrittäville suosituksille. Palkon sihteeristö on koossa eri toimijoista verkostoa, jonka puitteissa pyritään yhdenmukaistamaan käytettäviä kriteerejä.

Päätös: Palautettiin asia jaostolle jatkovalmistelua varten käydyn keskustelun pohjalta.

3. Keskittämisasiasetus ja palveluvalikoima, *Reima Palonen*

Edellisessä neuvoston kokouksessa käsiteltäessä ei-pienisoluisen keuhkosityövän hoitoa koskevia suosituksia nousi esille kysymys keskittämisasiasetuksen soveltamisesta hoitoihin. Lääkejaostossa käydyn jatkokeskustelun perusteella päädyttiin ottamaan asia käsiteltäväksi Palkoon.

Timo Keistinen ja Anne Ilkka STM:stä esittelivät keskittämisasiasetuksen tavoitteita ja sisältöä keskustelun pohjaksi

Suomeen on syntynyt 18 vahvan keskussairaalan verkko. Keskeinen kysymys on, miten turvataan resurssien, henkilöstön ja osaamisen riittävyys takaamaan hoito sitä tarvitseville eri puolilla maata.

Keskusteltiin keskittämisasiasetuksen huomioimisesta Palkon suosituksissa. Kysymyksiä heräsi mm. siitä, että miten asetuksen nojalla tulisi keskittää osaaaminen, tieto ja toimenpiteet erityisesti kalleimpien lääkkeiden kohdalla. Jätettiin jaostoille pohdittavaksi, miten asetusta voidaan hyödyntää suositustyössä. Yhteenvedona todettiin, että ei ole tärkeää vain se, että annetaanko suositus vai ei, vaan miten ja missä se toteutuu ja toteutuuko yhdenvertaisuus.

Todettiin myös, että vaikuttavuutta on kyettävä suosituksissa argumentoimaan, eikä sitä kuvaava osio saa olla liian yksinkertainen. Kuntoutus on myös keskeisesti yhteydessä vaikuttavuuteen ja kustannuksiin.

Päätös: Jatketaan valmistelua käydyin keskustelun pohjalta.

Lääkejaosto

4. Nusinerveen käytön jatkamiskriteerit *Ilona Autti-Rämö*

Palkon nusinerveen koskevassa suosituksessa todetaan seuraavaa: ”hoidon jatkamista voidaan lääketieteellisestä näkökulmasta arvioituna perustella potilailla, jotka ovat kliinisen arvion perusteella säännöllisessä seurannassa hyötäneet hoidosta. Arvio hoidon jatkamisesta olisi kuitenkin tehtävä viimeistään yhden vuoden kuluttua hoidon aloittamisesta.” Palko valmistelee yhteistyössä SMA-potilaita hoitavien lastenneurologien kanssa tarkemmat hoidon jatkamisessa sovellettavat lääketieteelliset kriteerit, joilla voidaan varmistaa potilaiden yhdenvertainen kohtelu.

Kliinisiä asiantuntijoita on tavattu kolme kertaa. Lääkejaosto tunnisti 18.3 pidetyssä kokouksessaan mahdollisen toimintamallin, jota on pohdittu 2.4. kliinisten asiantuntijoiden kanssa. Jaosto ehdottaa, että asian käsittelyksi perustetaan verkostomallinen kansallinen asiantuntijaryhmä, joka olisi objektiivisempi arvioimaan hoitovasteen merkittävyyttä kuin yksittäinen hoitava lääkäri.

Keskusteltiin siitä, että mikä taho olisi oikea asettamaan ko. ryhmän. Todettiin, että ministeriö ohjaa hallinnonalansa toimintaa. Ehdotettiin, että Palko voisi tehdä suosituksen ja yliopistolliset sairaalat eli toimijat hoitavat itse ryhmän kokoamisen.

Todettiin, että johtajaylilääkärit kokoontuvat 3.5., joten asiasta saadaan vietyä viesti tätä kautta keskustelun avaamiseksi. Huomioitava myös käynnistynyt työ eri suosituksia antavien tahojen keräämisestä yhteisin periaattein toimivaan verkostoon.

Päätös: Jatketaan valmistelua käydyin keskustelun pohjalta.

Seksuaaliterveyden jaosto

5. Sukupuoli-identiteetin variaatiot, *Ilona Autti-Rämö*

Esiteltiin yhteenveto suositusvalmistelun tilanteesta, kirjallisuuskatsauksista ja potilastapaamisesta. Jaoston toimintaan on osallistunut jäsenten lisäksi laajalaisesti myös muita moniammatillisten työryhmien jäseniä HYKS:stä ja TAYS:sta.

Keskusteltiin jaoston haasteista. Suosituksen aihe on monitasoinen ja laaja. Jaosto pyysi neuvostolta ohjeistusta suosituksen lopullisen muodon määrittelemiseen. Jaosto ehdotti neuvostolle kahta vaihtoehtoa, joissa ensimmäisessä suositustyö jaetaan kahteen suositukseen. Toisessa vaihtoehdossa suosituksia tehtiin neljä.

Keskusteltiin monimutkaisista ulottuvuuksista, joita suositustyöhön sisältyy. Hoitoon ohjauksen prosessin tarkistuksen todettiin olevan paikallaan. Tärkeänä pidettiin myös kehoon vaikuttavien hoitoa tarvitsevien määrittäminen sekä riittävän hyvän hoidon kriteerien määrittäminen julkisten terveydenhuollon palvelujen järjestämisen näkökulmasta. Todettiin myös sosiaaliseen hyväksyttävyyteen liittyvät tekijät, jotka on huomioitava suosituksen valmistelutyössä, mutta jotka eivät edellytä lääketieteellisiä toimenpiteitä tai eivät ole lääketieteellisin toimenpitein hoidettavissa. Suositus voitaisiin mahdollisesti myös aikarajata niin, että se olisi voimassa vain tietyn ajanjakson ajan, jolloin Suomessa kerättyä dataa voitaisiin päivytyksissä hyödyntää. Todettiin lisäksi mahdolliset juridiset ongelmat, joita ei voi eikä tule hoitaa lääketieteellisesti.

Jaosto jatkaa suosituksen valmistelua keskusteltujen osa-alueiden pohjalta. Vieään tieto suositustyöstä myös johtajaylilääkäreille.

Päätös: Jatketaan valmistelua käydyn keskustelun pohjalta.

Mielenterveys ja päihdepalvelujen jaosto

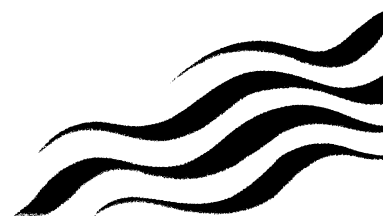
6. Intensiivisen hoidon ja kuntoutuksen menetelmät riippuvuuksien hoidossa, *Sari Koskinen*

Päätös: Asia siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

7. Uusi aihe-ehdotus kognitiivisen adaptaation menetelmästä (liite 7.), *Sari Koskinen*

Miepä-jaosto esitti kognitiivisen adaptaation menetelmää selvittäväksi tuetun asumisen tarpeessa olevan skitsofreniapotilaan itsenäistymisen tukena, esitys on jaoston alkuperäisen, jaoston alkuvaiheen, aiheharkinnan mukainen.

Kognitiivisessa adaptaatiossa muokataan potilaan ympäristö sellaiseksi, että siinä toimiminen on kognitiivisesti heikentyneelle potilaalle helpompaa. Kokeuksia menetelmän käytöstä Suomessa kertyy THL:n Matti-projektissa ja alustavat tulokset kognitiivisesta adaptaatiosta tukevat menetelmän käyttöä suomalaisessa palvelujärjestelmässä tuettua asumista tarvitsevilla psykoosipotilailla.

Kyseessä olisi Palkon aiempiin suosituksiin nähden uudentyyppinen suositus, jossa interventio kohdentuisi potilaan asumisympäristöön. Koska kyseessä on terveydenhuollon ammattihenkilön toteuttama, potilaan hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan perustuva, potilaan kognitiivisista tarpeista nouseva ympäristön muokkaaminen, voidaan sitä pitää sellaisena terveydenhuollon toimintana, jonka suhteesta palveluvalikoimaan Palko voi suosittaa.

Asian käsittely: Keskusteltiin eri suosituksia tekevien tahojen kokoamisesta verkostoksi ja arviointikriteerien yhdenmukaistamisesta. Puheenjohtaja totesi, että osa Palkon sihteeristön resursseista käytetään suosituskokonaisuuden selkiyttämistyöhön, joten uudet aihe-ehdotukset jätetään toistaiseksi pöydälle odottamaan ja käsitellään myöhemmin uudelleen.

Päätös: Aihe-ehdotus jätetään odottamaan ja käsitellään myöhemmin.

Elintapa ja omahoito –jaosto

8. Kroonisten kansansairauksien sekundaaripreventio, *Sari Koskinen*

Päätös: Asia siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

Seulontajaosto: SCID

9. SCID-seulonta, *Ilona Autti-Rämö*

Kerrottiin ensimmäisessä kokouksessa esiin nousseet uudet huomioitavat asiat. Kansallisesti oikeasta raja-arvosta ei vielä varmuutta, eikä väärin positiivisten määristä. Koska väärä positiivisia on mahdollisesti jopa 50 (spesifisyys 99.9%) yritetään selvittää, miten tämän mahdollisen ryhmän kokemuksia voitaisiin saada tunnistettua aineenvaihduntatautien seulontaan osallistuneiden avulla. Keskusteltiin yleisellä tasolla seulontojen laajentamisen mekanismeista Suomessa.

Päätös: Jatketaan valmistelua käydyn keskustelun pohjalta.

Tuki- ja liikuntaelinten sairauksien jaosto

10. Välilevyn pullistuman hoito ja kuntoutus, *Reima Palonen*

Jaosto oli kokouksessaan 4.4.2019 käsitellyt alustavia kirjallisuuskatsauksen raportointitaulukoita ja katsausluonnosta. Katsauksen on tarkoitus valmistua 30.4. mennessä.

Keskusteltiin post-operatiivisen kuntoutuksen merkityksen korostumisesta ja siitä, miten voidaan varmistua, että toimintakäytännöt muuttuvat ja miten turvataan lisäresurssit. Palko hyväksyi jatkovalmistelun pohjaksi linjauksen, että leikkauksen jälkeisessä kuntoutuksessa keskeistä on tunnistaa potilaat, joiden kohdalla toipuminen voi viivästyä ja kohdistaa toimenpiteet heihin. Lähestymistapa on sama kuin aiemmassa biopsykososiaalista selkäkivun kuntoutusta koskevassa suosituksessa.

Päätös: Jatketaan valmistelua käydyn keskustelun pohjalta.

11. Selkäydinkanavan ahtauman hoito, *Reima Palonen*

Jaosto aloitti 4.4.2019 kokouksessaan uuden aiheen valmistelun yleiskeskustelulla ja PICO-asetelman laadinnalla kirjallisuuskatsauksen hankkimista varten. Tarjouspyynnöt katsauksesta pyritään lähettämään huhtikuun aikana.

Todettiin, että varsinainen suositustyö alkaa aikaisintaan kesän jälkeen.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Muut asiat

12. Suun terveydenhuolto: uusi aihe-ehdotus - Pitkälle vaurioituneiden tai lohjenneiden hampaiden korjaaminen keramiilla tai kruunuilla (liite 12.), *Sari Koskinen*

Päätös: Aihe-ehdotus jätetään odottamaan ja käsitellään myöhemmin.

13. Ehdotus Palkon uudeksi asiantuntijaksi, *Reima Palonen*

Palko on yhteistyön lisäämiseksi pyytänyt valtiovarainministeriöltä ehdotusta Palkon asiantuntijaksi nimettävästä henkilöstä. VM on ehdottanut budjettineuvos, LT Riitta Aejmelaesus 'ta tehtävään.

Päätös: Nimitettiin Riitta Aejmelaesus Palkon asiantuntijaksi 30.6.2020 päättyvän toimikauden loppuun.

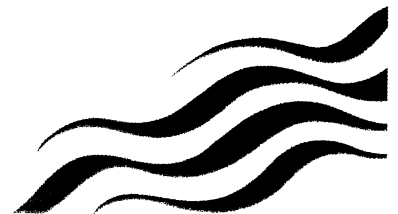
14. Ehdotus Elo-jaoston uudeksi jäseneksi, *Sari Koskinen*

Elo-jaostoa täydennetään STM:ssä työskentelevällä henkilöllä, koska aiemmin STM:ssä työskennellyt, jaoston jäsen, Meri Larivaara on siirtynyt toisen työnantajan palvelukseen. Toimintakyky-tulosryhmässä STM:ssä työskentelevää neuvotteleva virkamies Heli Hätöstä ehdotetaan Elon uudeksi jäseneksi.

Päätös: Nimitettiin Heli Hätönen Elo-jaoston uudeksi jäseneksi 30.6.2020 päättyvän toimikauden loppuun.

15. Muut asiat

- Palkon kevään kokousaikataulu:
  - ti 14.5. klo 9-13
  - Ke neuvoston kokous klo 12.00-16.
- Palkon syksyn kokousaikataulu
  - ke 4.9.2019 klo 12.00-16.00
  - ti 29.10.2019 klo 12.00-16.00
  - to 12.12.2019 klo 12.30-16.00

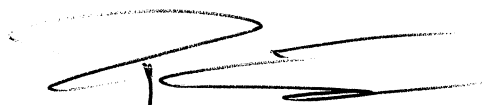

- o Palkon seminaari ke 12.6. klo 8.30-11.00 (varmistetaan toukokuussa)

16. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokoukseen klo 15.55.

Puheenjohtaja

Päivi Sillanaukee

Pääsihteeri

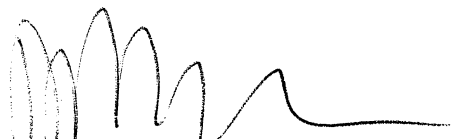
Ilona Autti-Rämö

Erityisasiantuntija

Sari Koskinen

Erityisasiantuntija

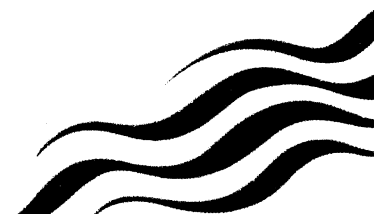
Reima Palonen

LIITTEET

Liite 1. Palkon kokouksen 13.3.2019 pöytäkirja
Liite 7. Aihe-ehdotus kognitiivinen adaptaatio
Liite 12. Aihe-ehdotus suun terveydenhuolto

JAKELU

Neuvoston varsinaiset jäsenet ja varajäsenet
Asiantuntijat
Sihteeristö

PALVELUVALIKOIMA
Tjänstebudget | Choices in health care

EI-JULKISTEN TIETOJEN KÄYTTÄMINEN PALKON SUOSITUKSISSA

Palkon kokous 14.5.2019

PALVELUVALIKOIMA
Tjänstebudget | Choices in health care

Palkon arviointiperiaatteet

- Terveysongelman merkittävyys
- Lääketieteellisesti perusteltu
  - Vaikuttavuus
  - Turvallisuus
  - Terveysongelman vakavuus
- Eettisyys ja taloudellisuus kokonaisuutena
- Johdettu terveydenhuoltolaista

23.5.2019 2

PALVELUVALIKOIMA

Tjänstebudet | Choices in health care

Kysymys

- Miten toimitaan, jos osa arviointiin tarvittavista tiedoista ei ole julkisia?
- Hallintolaki velvoittaa viranomaista huolehtimaan asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä
- Julkisuuslaki velvoittaa viranomaista pitämään salassa mm. asiakirjat, jotka sisältävät tietoja yksityisestä liikesalaisuudesta

23.5.2019

3

PALVELUVALIKOIMA

Tjänstebudet | Choices in health care

Palkon prosessikuvaus

”Suositusten laatimisessa käytetään tietolähteinä ensisijaisesti vertaisarvioituja, kontrolloituja lääketieteellisiä tutkimuksia. Mikäli sellaisia ei ole saatavilla, voidaan huomioida myös muunlaiset tutkimukset. Sairaalalääkkeitä koskevien suosituksen valmistelussa käytetään ensisijaisesti Fimean laatiman lääkearviointiraportin tietoja, joita täydennetään mahdollisilla uudemmilla tiedoilla.”

- Viittaa tieteelliseen pätevyyteen, ei selvittämisen laajuuteen
- Tavoite oli (toistuva) lisäselvitysten lähettämisen estäminen

23.5.2019

4

Päivvaihtoehdot

1. Painotetaan avoimuutta ja ratkaistaan asia ainoastaan julkisten tietojen perusteella
  - Suositus ei vastaa todellisia tietoja
  - Tietojen salaaja ei saisi hyötyä salaamisesta
2. Painotetaan asian selvittämistä ja käytetään kaikkia saatavilla olevia tietoja
  - Yleisön luottamus Palkoon voi vaarantua
  - Miten suositukset muotoillaan?

Näkökohtia

- Julkisten varojen käytön perusteiden tulee olla mahdollisimman avoimia
  - Tietojen saamisen tulee olla pääsääntö, mutta Palkolla ei lakisääteistä tiedonsaantioikeutta
  - Mitä tehdään, jos tietoa ei haluta antaa?
- Yrityksellä on oikeus liikesalaisuuteen
  - Tosiasiallinen hankintahinta on liikesalaisuus
  - Viranomaisen päättää salassapidosta, mutta vasta kun on saanut tiedon (päätös aikasidonnainen)
- Ei-julkinen tieto ja puuttuva tieto ovat eri asia
  - Esim. tosiasiallista hankintahintaa ei vielä sovittu
  - Tiedon epävarmuus on Palkon arkipäivää
- Riittääkö, että tieto on Fimealla?
  - Ei, koska Fimea ei anna suositusta

 PALVELUVALIKOIMA
Tjänstebudet | Choices in health care

Arviointia

	Plussat	Miinus
Vain julkiset tiedot	-Avoimuus -Ei poikkeamia prosesseista ja toimintatavoista	-Suositus voi perustua puutteellisiin tietoihin -Vaikuttavuus? -Salailusta palkitseminen?
Myös ei-julkiset tiedot	-Suositus perustuu mahdollisimman täydellisiin tietoihin	-Voi vaarantaa luottamuksen Palkoon -Edellyttää poikkeamia vakioprosessista ja – toimintatavoista

23.5.2019 7

 PALVELUVALIKOIMA
Tjänstebudet | Choices in health care

Päätösehdotus

- Valitaan vaihtoehto 2: Painotetaan asian selvittämistä ja käytetään kaikkia saatavilla olevia tietoja
- → Sihteeristö ja pj-jaosto alkavat valmistella asiaa tältä pohjalta

23.5.2019 8

PALVELUVALIKOIMA

Tjänstebudet | Choices in health care

Huomioitavia seikkoja

- Prosessien ja käytäntöjen läpikäyminen
- Tietojen tallennus ja jakaminen (Tiimeri)
- Salassapitosäännösten kertaaminen
  - Hyväksikäyttökielto muussa toiminnassa
- Esteellisyyksien huomioiminen
- Palkon ja Fimean sovittava periaatteista ja menettelyistä
- Suositusten sanamuodot mietittävä

23.5.2019

9